

**“Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələrindən
İstifadə üzrə Dövlət Strategiyası – 2015-2020” layihəsinin**

Strateji Ekoloji Qiymətləndirilməsi üzrə pilot layihə

Yekun ictimai məsləhətləşmə
Central Park Hotel, Konfrans Zalı
Bakı, 9 dekabr 2015

Pilot layihənin icrası üzrə beynəlxalq əməkdaşlıq

Layihə Espoo Konvensiyası Tərəflərinin VI İclasında (MOP6), 2-5 iyun 2014-cü il tarixdə qəbul olunmuş **“Fəaliyyət Planı 2014-2017-ci illər”** tədbirləri çərçivəsində **Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi** tərəfindən **Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi** ilə əməkdaşlıq və koordinasiya əsasında həyata keçirilir.

Layihə SEQ üzrə Azərbaycanda ETSN tərəfindən həyata keçirilən ilk pilot layihədir. Layihənin icrasına texniki və maliyyə dəstəyi göstərən təşkilatlar:

- ❖ **BMT-nin AİK-nın (UNECE) Transsərhəd konteksdə Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi Konvensiyası (Espoo Konvensiyası)**
- ❖ **Aİ Şərq Tərəfdaşlığı ölkələri üçün Yaşıl İqtisadiyyat-(EaPGreen) Proqramı**

“Fəaliyyət Planı 2014-2017-ci illər”

çərçivəsində Azərbaycanda nəzərdə tutulan tədbirlər:

- ❖ SEQ üzrə mövcud qanunvericilik və prosedurların təhlili (habelə ƏMTQ üzrə) (2014-2015)
- ❖ SEQ-in praktiki mənimsənilməsi məqsədilə milli strateji sənəd layihəsinə SEQ üzrə Pilot Layihənin tətbiqi (2015);
- ❖ Məlumatlandırmanın genişləndirilməsi məqsədilə milli təlim tədbirlərinin təşkili (2016-2017);
- ❖ SEQ üzrə praktiki milli təlimat Sənədinin hazırlanması (2017).

I Fazada SEQ üzrə, habelə ƏMTQ üzrə hüquqi baza təhlilləri beynəlxalq və milli ekspertlərlə birgə aparılmış, **Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi üzrə Qanun layihəsinin** təkmilləşdirilməsi üzrə tövsiyələr hazırlanmışdır. Sonrakı mərhələdə ƏMTQ və SEQ üzrə beynəlxalq qanunvericiliyə, habelə milli institutsional və hüquqi bazaya uyğun olmaqla Qanun Layihəsinin ƏMTQ\SEQ üzrə müddəalarına konkret layihə təklifləri zəruriliyi nəzərə alınaraq, beynəlxalq ekspert və ETSN ekspertlərinin birgə məsləhətləşməsi ilə təkrar layihələndirilmə aparılmışdır.

Hər iki mərhələdə nəticələrin müzakirəsi məqsədilə dövlət orqanları və ictimaiyyətlə dəyirmi masa təşkil edilmişdir. Təkmilləşdirmə üzrə fəaliyyət BMT AİK və EaP Green Programi tərəfindən texniki dəstək əsasında həyata keçirilmişdir. Gələcəkdə fəaliyyətin davam etdirilməsi planlaşdırılır.

SEQ üzrə pilot layihə

SEQ üzrə pilot layihənin **məqsədləri**:

- ❖ SEQ-in milli səviyyədə tətbiqi təcrübəsinin mənimsənilməsi;
- ❖ Pilot layihənin icrası zamanı təkmilləşdirilmiş Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi haqqında Qanun layihəsinin SEQ üzrə müddəalarının tətbiqi imkanlarının öyrənilməsi və test edilməsi;
- ❖ Pilot layihənin nəticəsi olaraq, SEQ üzrə hüquqi və institusional təkliflər hazırlayaraq, sözügedən qanun layihəsinin təkmilləşdirilməsinə dəstək göstərilməsi;
- ❖ Seçilmiş strateji sənəd layihəsi üzrə ətraf mühitə dair optimallaşdırılmış təkliflərin hazırlanması.

“ABOEM İstifadəsi üzrə 2015-2020-ci illər Dövlət Strategiyası”nın pilot layihə seçiminin əsaslandırılması-“screening”

SEQ-in tətbiqinin zəruriliyinin əsaslandırılması - **2001/42/EC nömrəli SEQ üzrə Avropa Direktivi və SEQ üzrə Protokola**, habelə **yeni ƏMTQ haqqında Qanun layihəsinə** uyğun olaraq:

- ❖ Strateji sənəd SEQ-in tətbiqi zəruri olan **enerji** sektoruna daxildir;
- ❖ Səlahiyyətli dövlət orqanı tərəfindən (burada planlaşdırıcı orqan ABEMDA) hazırlanaraq, müvafiq icra orqanı tərəfindən təsdiqi tələb edilir;
- ❖ “Strategiya”nın hədəfləri üzrə gələcəkdə ətraf mühitə təsirlərinin qiymətləndirilməsinin tətbiqinin zəruri olacağı fəaliyyət növlərini nəzərdə tutur;

Bu mərhələdən sonra SEQ prosesinə başlanılmışdır.

SEQ üzrə pilot layihə çərçivəsində icra edilən SEQ prosesinin mərhələləri **yeni ƏMTQ haqqında Qanun layihəsinin SEQ və Dövlət Ekoloji Ekspertizasına dair müddəalarına**, habelə **SEQ üzrə Protokola** uyğun keçirilmişdir. Mərhələlər :

SEQ prosesi SEQ-in əhatə dairəsinin müəyyən edilməsi - "Scoping":

Baza məlumatları əsasında təhlillər aparılaraq, SEQ-in əhatə dairəsinin müəyyən edilmişdir:

Əhəmiyyətli təsirə məruz qalması gözlənilən, qiymətləndirilməsi zəruri olan ətraf mühit və insan sağlamlığı məsələləri, eləcə də müvafiq qiymətləndirmənin aparılması üçün uyğun informasiya mənbələri müəyyən edilmişdir;

12 may 2015-ci il tarixdə
“Scoping” üzrə aidiyyatı icra orqanları
və ictimaiyyətlə məsləhətləşmə

Ətraf mühitə və insan sağlamlığına təsirlərin qiymətləndirilməsi və yumşaldılma təklifləri üzrə beynəlxalq ekspertin tövsiyələri əsasında ekspert qrupu müzakirələri və SEQ Hesabatının hazırlanması prosesi.

**27-28 avqust, 2015, Bakı şəhəri
Orxus Mərkəzi**

_____ Aysel Babayeva _____

Qiymətləndirmə prosesində
Strategiya hədəflərinin icrası prosesi
ilə tanış olmaq üçün gələcəkdə
genişləndirilməsi nəzərdə tutulan
**ABEMDA-nın «Qobustan Hibrid
Stansiyası»na** səfər edilmiş və vizual
monitorinq aparılmışdır.

29 avqust 2015-ci il

ƏMTQ Qanun Layihəsinə uyğun Pilot layihə üzrə növbəti mərhələ

- ❖ “Strategiya”nın SEQ-nin yekun nəticələrinin aidiyyatı orqanlara və ictimaiyyətə açıqlanması, ictimai məsləhətləşmə (9 dekabr 2015 Bakı şəhəri)
- ❖ Planlaşdırıcı orqan tərəfindən “Strategiya”nın SEQ üzrə Hesabat layihəsinin yekunlaşdırılması (25 dekabr 2015) və ETSN-nin Dövlət Ekspertiza İdarəsinə rəy bildirilməsi üçün göndərilməsi (29 dekabr 2015 və ya 2016, yanvar);
- ❖ DEİ rəyinin bildirilməsi və ABEMDA tərəfindən SEQ nəticələri üzrə təkliflərin nəzərə alınması barədə Bildirişin hazırlanması və məsləhətləşmə aparılan aidiyyatı orqanlara təqdim edilməsi (2016, yanvar);
- ❖ “Strategiya”nın Yekun SEQ üzrə Hesabatın internet səhifəsində yerləşdirilməsi və ictimaiyyətə çatdırılması (2016, yanvar);

ETSN, habelə məsləhətləşmə aparılmış icra orqanları və ictimaiyyət tərəfindən Strategiya üzrə Fəaliyyətin izlənilməsi və müəyyən olunan ətraf mühit və insan sağlamlığı şərtlərinin icrasına nəzarət - monitoring.

Necə?

- Strategiya üzrə gələcək «Fəaliyyət Planı» üzrə məsləhətləşmə aparılan müddətdə müvafiq dövlət orqanları və ictimaiyyət nümayəndələri tərəfindən ;
- Fəaliyyətlərin layihələndirilməsi dövründə (xüsusilə ETSN DEİ tərəfindən);
- Planlaşdırıcı orqan tərəfindən Bildiriş üzrə götürülən öhdəliyin yerinə yetirilməsinə nəzarət.

İctimai məlumat və mənbələr

Bu məsləhətləşmə üzrə nəticələr, rəy və təkliflər yekun SEQ üzrə Hesabat layihəsində nəzərə alınaraq, qeydiyyatı aparılan ünvanlara **15 dekabr 2015-ci il** tarixdə göndəriləcəkdir.

Yekun Hesabat layihəsinə dair əlavə rəy və təkliflərinizi **25 dekabr 2015-ci il** tarixdən gec olmayaraq ayselbabasoylu@yahoo.com ünvanına yazılı göndərməyiniz xahiş olunur! Bu müddətdən sonra sənəd təsdiq edilmiş hesab ediləcəkdir.

Mənbələr:

- **SEQ üzrə Protokolu haqqında məlumat:**

http://www.unece.org/env/eia/sea_manual/welcome.html

- **SEQ üzrə Protokolun Təlimat vəsaiti azərbaycan dilində:**

http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/eia/documents/SEA%20Manual/translations/SEA_Resource_Manual_Aze.pdf

- **SEQ üzrə pilot layihə haqqında**

<http://www.unece.org/environmental-policy/treaties/environmental-impact-assessment/about-us/protocol-on-sea/envseaeapgreen/sea-pilot-projects.html>

Diqqətinizə görə təşəkkür edirik!

Aysel Babayeva

Espoo Konvensiyası üzrə milli əlaqələndirici

Yazılı müraciət üçün e-mail:

ayselbabasoylu@yahoo.com

a.babayeva@eco.gov.az